

Atypisk beskæftigede i atypiske tider: Regeringens coronahjælpepakker og deres effekter

Temanummer: Coronakrisen i samfundsperspektiv

Coronapandemien udløste en historisk økonomisk krise, der havde store konsekvenser for det danske arbejdsmarked. Historier om jobtab og hjælpepakker fyldte godt i medielandskabet, hvor mange af dem, der mistede beskæftigelsen, ofte var atypisk beskæftigede, dvs. personer uden fast fuldtidsjob. Regeringen søgte derfor at nå så bredt ud som muligt med hjælpepakkerne – også til de atypisk beskæftigede. Dette gav os forskere en unik mulighed for at følge og evaluere tiltag målrettet netop dem. Den første spæde kortlægning peger på, at nogle former for hjælpepakker har været bedre end andre til at rumme de atypisk beskæftigede.

Indledning

Da Danmark lukkede ned d. 11. marts 2020 på grund af corona-pandemien, udviklede situationen sig hurtigt til en coronakrise med mærkbare negative konsekvenser for det danske arbejdsmarked. Mange mistede deres job eller blev sendt hjem af deres arbejdsgiver – med eller uden løn – og mange selvstændige stod med tomme ordrebøger. Nogle af dem, der blev først ramt, var de atypisk beskæftigede, dvs. de grupper på arbejdsmarkedet, der ikke har en fast fuldtidsstilling. Knap hver femte deltidsansat med færre end 15 ugentlige arbejdstimer og mere end 37 procent af de tidsbegrænsede ansatte i hotel- og restaurationsbranchen mistede deres job i de første to kvartaler af 2020 sammenlignet med 2019 (Larsen & Ilsøe, 2020)¹. Det samme gjorde sig gældende for knap hver femte industriarbejder i en tidsbegrænset stilling og 40 procent af de solo-selvstændige inden for den kreative industri (ibid.).

Næsten hver tredje på det danske arbejdsmarked er atypisk beskæftiget, og atypisk beskæftigelse findes især i brancher som hotel og restauration og de kreative fag, som blev ramt hårdt under coronakrisen (Larsen & Ilsøe, 2020). Atypisk beskæftigelse dækker over flere forskellige beskæftigelsesformer – marginal deltid (under 15 timer om ugen), tidsbegrænsede ansættelser, vikararbejde, iværksættere og andre former for solo-selvstændige og freelancere. Fælles for mange af dem er, at de ofte har ingen eller ganske få garanterede timer. De er sårbare, når en økonomisk krise rammer arbejdsmarkedet, fordi arbejdsgiverne kan stoppe med at hyre dem ind til nye opgaver fra den ene

**TRINE
P. LARSEN**

Lektor, FAOS,
Københavns Universitet

ANNA ILSØE

Lektor, FAOS,
Københavns Universitet

**EMMA
STEFFENSEN
BACH**

Videnskabelig assistent,
FAOS,
Københavns Universitet

dag til den anden. Samtidigt er de ofte dårligere dækket af de sikkerhedsforanstaltninger, der er på arbejdsmarkedet generelt (Larsen & Mailand, 2018; Palier & Thelen, 2010).

Det så vi under finanskrisen i 2008, og det ser vi igen under coronakrisen i 2020. Men det var også nogle af de grupper, som arbejdsgiverne først hyrede ind igen på bagkant af finanskrisen, da de skulle teste, om markedet kunne bære igen (Ilsøe et al., 2017; Larsen & Mailand, 2018). Det er derfor vigtigt at interessere sig for dem under den nuværende krise, da der kan være brug for dem på den anden side. I denne artikel præsenterer vi det første spæde bud på en kortlægning af, hvordan atypisk beskæftigede blev påvirket af krisen, og hvordan de kunne bruge regeringens hjælpepakker. Undersøgelsen bygger på en række eksplorative surveys via udvalgte grupper på Facebook med det formål at kunne udvikle en række hypoteser, der kan testes i videre undersøgelser.

Coronahjælpepakkerne – et nybrud i dansk politik

I tiden efter Danmarks nedlukning udviklede den danske regering i samarbejde med de øvrige politiske partier og arbejdsmarkedets parter en række hjælpepakker rettet mod beskæftigede i Danmark, som mistede deres arbejde under coronakrisen (Larsen & Ilsøe, 2020; Andersen et al., 2020). Over 30 hjælpepakker blev det til, herunder pakker rettet mod både lønmodtagere, iværksættere, solo selvstændige og kombinatører – dvs. individer der kombinerer lønmodtagerjobs og selvstændig virksomhed – og sæsonarbejdere. Det er et nybrud i dansk politik, at en række af disse hjælpepakker specifikt rettede sig mod forskellige grupper af atypisk beskæftigede. Det gav også os forskere mulighed for at følge hjælpepakkerne og deres effekter for de grupper – noget der ellers er vanskeligt, da der kun sjældent laves tiltag specifikt rettet mod de atypisk beskæftigede.

Den første hjælpepakke var *Lønkompressionspakken* rettet mod privatansatte. Det var en trepartsaftale forhandlet på plads mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter med fokus på store virksomheder og deres ansatte. Virksomheder, der stod til at afskedige minimum 50 ansatte eller mere end 30 procent af deres medarbejderstab (inklusive ansatte på deltid, men eksklusive tidsbegrænset ansatte) som følge af krisen, kunne søge pakken. Virksomhederne kunne søge om støtte til at dække op til 75-90 procent af deres lønomkostninger, hvis de undlod afskedigelser. Herefter fulgte en pakke rettet mod små og mellemstore virksomheder, der blandt andet indeholdt økonomisk kompensation for *Faste omkostninger*, hvis virksomhederne havde mistet mere end 40 procent af deres omsætning. Denne pakke kan også have betydning for ansatte i små og mellemstore virksomheder.

Herefter fulgte en række hjælpepakker rettet mod de allermindste selvstændige virksomheder. Pakken rettet mod *Selvstændige* med CVR-nummer var møntet på mindre selvstændige virksomheder med eller uden ansatte, som kunne dokumentere et omsætningstab på mindst 30 procent. Pakken *Freelan-*

cere med B-indkomst var målrettet selvstændige uden CVR-nummer, der tjente minimum 10.000 kr. pr. måned og maksimalt 800.000 kr. pr. år. Samtidigt kom en række pakker møntet på arbejdsløse og sygemeldte, som forlængede retten til understøttelse. De studerende fik mulighed for at søge *Forhøjet SU-lån* eller *Forhøjet Slutlån*, hvis de var SU-berettigede, da de ofte er afhængige af at supplere deres SU med indtægt via et deltidsjob eller lignende. Netop studerendes indtægter fra lønarbejde blev udfordret under coronakrisen, da mange studerende arbejder på kontrakter med få eller ingen garanterede timer inden for brancher, der blev hårdt ramt af coronakrisen.

Næste gruppe af hjælpepakker fokuserede på kulturlivet, højskoler mm. I denne pulje var ligeledes en pakke specifikt rettet mod kunstnere, der kombinerer A- og B-indkomst, og som havde svært ved at bruge de eksisterende pakker. Denne pakke fik titlen *Midlertidig kunststøtteordning for kunstnere med kombinationsindkomster* og var en mulighed for kunstnere med minimum 100.000 kr. og maksimalt 800.000 kr. i årlig indtægt. I andre brancher fik kombinatorer mulighed for at søge en ny pakke med overskriften *Freelancere m. A- og B-indkomst* – her var indtægtskravet minimum 10.000 kr. pr. måned. Mindst 5.000 kr. pr. måned skulle være B-indkomst og max 20.000 kr. pr. måned måtte være A-indkomst. Samtidigt lempede man beskæftigelseskravene til kontanthjælpsmodtagerne.

Regeringen har tilpasset mange af ordningerne i løbet af krisen og forlænget nogle af dem. Samtidigt er der tilføjet nye – senest *Kompensation til sæsonafhængige kunstnere*, der er rettet mod kunstnere og såkaldte ”sorte t-shirts”, som primært tjener penge om sommeren ved at arbejde på sommerens festivaler som lydmand, arbejds hold mm. Den er dog i skrivende stund så ny, at vi ikke kender ordningens effekter endnu.

Hjælpepakkerne kan søges på forskellig vis. Nogle hjælpepakker søges af arbejdsgiveren (Lønkompressionspakken), mens andre pakker søges af den beskæftigede/selvstændige selv (eksempelvis pakkerne rettet mod selvstændige, kombinatorer og studerende). Nogle gives som et rent tilskud (Lønkompressionspakken, pakkerne til selvstændige og kombinatorer), mens andre gives som et lån, der skal tilbagebetales (pakkerne til de studerende).

Det er nyt, at en regering går så bredt ud med hjælpepakker under en krise, når det gælder atypisk beskæftigede. En af forklaringerne kan være, at coronakrisen først og fremmest er en sundhedskrise og dernæst en økonomisk krise. Målet med hjælpepakkerne er derfor ikke kun økonomisk at sikre beskæftigelse og indkomst for flest mulige – men også socialt og sundhedsmæssigt med henblik på at sikre, at myndighedernes vejledninger efterleves. Den sociale kontrakt og tilliden i det danske samfund er afgørende, når man står i en sundhedskrise, hvor man er afhængig af, at befolkningen lytter til myndighedernes sikkerhedsanvisninger og accepterer en nedlukning af mange økonomiske aktiviteter.

Spørgsmålet er dog, hvilken effekt pakkerne har haft, når det gælder de atypiske grupper på det danske arbejdsmarked. Hurtigt kom der historier fra pressen om, at mange alligevel ikke kunne søge hjælpepakkerne, og der blev dannet Facebook-grupper med protester fra forskellige undergrupper af atypisk beskæftigede. For at danne et første overblik over ordningernes anvendelse har vi søgt aktindsigt i brugen af hjælpepakkerne i en række styrelser, der administrerer ordningerne (se Tabel 1).

Tabel 1: Coronahjælpepakker med relevans for atypisk beskæftigede – godkendte ansøgninger og udbetalt kompensation (status august 2020)

Hjælpepakke	Antal godkendte ansøgninger	Udbetalt kompensation (mio. kr.)
Lønkompensation	52.892	11.975
Faste omkostninger	15.665	4.295
Selvstændige	89.802	5.298
Freelancere m. B-indkomst	1.708	77
Freelancere m. A- og B-indkomst	149	7
Midlertidig kunststøtteordning for kunstnere med kombinationsindkomster*	1.023	54
Forhøjet SU-lån**	49.000	-
Forhøjet Slutlån**	900	-

Kilde: Data fra Erhvervsstyrelsen d. 24. august (<https://erhvervsstyrelsen.dk/statistik-kompensationsordninger>)

*Data fra Slots- og Kulturstyrelsen d. 20. august

**Data vedr. april måned – modtaget 26. august fra SU-styrelsen. Da SU-hjælpepakkerne er baseret på lån, indebærer de kun begrænsede ekstraudgifter for staten (forventet under 1 mio. kr.)

Tallene viser, at den mest brugte ordning er *Lønkompressionspakken*. Her har omkring 53.000 virksomheder fået udbetalt næsten 12 milliarder kr. pr. 24. august 2020. Dette dækker i hele perioden 274.000 personer – heraf er omkring en tredjedel deltidsansatte med garanterede timer. Tidsbegrænset ansatte er dog ikke omfattet af lønkompressionsordningen, da ordningen kun gælder for fastansatte, hvilket bidrog til, at et relativt højt antal vikarer mistede deres job i de første måneder efter coronakrisens indtog på det danske arbejdsmarked (Larsen & Ilsøe, 2020). Dernæst kommer ordningen rettet mod *Selvstændige* med CVR-nummer, *Forhøjet SU-lån* og *Faste omkostninger*. Det er værd at bemærke, at ordningerne rettet mod de små selvstændige (freelancere, kunstnere) har forholdsvis få godkendte ansøgninger. Her er det dog vigtigt at holde sig for øje, at tallene i tabellen ovenfor ikke siger noget om, hvor mange ansøgninger, der ikke er blevet godkendt. Der kan derfor være flere, der har søgt, end der har modtaget støtte. Dette satte vi os for at undersøge nærmere i en række surveys via Facebook målrettet nogle specifikke grupper af atypisk beskæftigede som eksempelvis freelancere, start-up virksomheder og studerende, da det er nogle af de grupper, som synes at være hårdest ramt af coronakrisen.

Metode

Det er velkendt, at atypisk beskæftigede er sværere at få i tale i repræsentative empiriske undersøgelser end grupper med faste fuldtidsansættelser. Det er sværere at kortlægge omfanget af dem via tilfældigt udvalgte stikprøver og surveys, og flere af grupperne figurerer ikke som samlede grupper i Danmarks Statistiks registre (Ilsøe & Larsen, 2020a; Pärnänen & Sutela, 2019). Derfor må man tænke i andre og mere eksplorative metoder, når man vil lave en første kortlægning af den problemstilling, vi har valgt at undersøge. Debat-ten blandt atypisk beskæftigede, der fulgte i kølvandet på coronakrisen og regeringens hjælpepakker, genererede nye grupper på Facebook og andre sociale medier, som gav os mulighed for at målrette mindre surveys mod særlige typer af atypisk beskæftigede. Forholdsvis hurtigt oprettedes ”Debatgruppe for solo-selvstændige, freelancers og mikrovirksomheder”, som i dag har 40.000 medlemmer og spillede en vigtig rolle i oprettelsen af en ny interesseorganisation, ”Foreningen af Danske Solo-selvstændige”. Senere kom også gruppen ”Coronaknibe: Gruppe for os på 0-timers kontrakter”, der blandt andet fik de studerende i tale, og man kunne følge en livlig debat i en række Facebook-grupper i iværksætttermiljøet, eksempelvis ”Iværksætter Netværk (IVN)” med omkring 85.000 medlemmer. Facebook-grupperne gav os mulighed for at kontakte tre målgrupper blandt atypisk beskæftigede: solo-selvstændige/freelancere, studerende med bibeskæftigelse og iværksættere. Vi udformede en mindre survey med 13 spørgsmål om beskæftigelsesform, coronakrisens påvirkning på beskæftigelse og indkomst, brug af hjælpepakker og en række baggrundsspørgsmål. Surveyen blev testet i en pilotundersøgelse med svar fra en-to personer fra hver målgruppe. Den blev delt i de ovennævnte Facebook-grupper samt via LinkedIn og intranet/mail til en række iværksætttermiljøer i samarbejde med fagforeningerne HK og 3F samt IT-virksomheden Evoplexus fra iværksætttermiljøet. Desuden delte vi surveyen i flere studentergrupper på Facebook. Indsamling af data blev finansieret af en straksbevilling fra Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, som vi modtog i april 2020. Surveys rettet mod studerende med bibeskæftigelse og solo-selvstændige blev delt i juni 2020, mens iværksættersurveyen blev delt i perioden juni-august 2020. Det skal understreges, at der ikke er tale om en repræsentativ stikprøve, og at man derfor ikke kan generalisere ud fra resultaterne. Der er således tale om en eksplorativ undersøgelse af, hvordan de tre målgrupper oplevede og håndterede krisen. Vi modtog i alt 538 svar på surveyen. Herefter rensede vi datasættet for ufuldstændige besvarelser samt svar fra personer, der faldt uden for målgrupperne. Det endelige analyseudvalg blev herefter på 332 personer, fordelt på de tre grupper, som vi analyserer hver for sig (se nedenfor). Målet med analyserne var at udforske, hvordan de tre målgrupper blev påvirket af krisen i forhold til indkomst og omsætning, hvordan de har gjort brug af hjælpepakkerne, samt hvilke udfordringer de oplevede i forbindelse hermed. Disse resultater bruges afslutningsvis til at formulere nogle tentative hypoteser, der kan testes i videre undersøgelser.

Analyse: hvordan dækker hjælpepakkerne de atypisk ansatte?

Vi fokuserer på tre udvalgte grupper i vores analyse, solo-selvstændige/freelancere, studerende med bibeskæftigelse og iværksættere². Grupperne har forskellige karakteristika, hvilket har betydning for, hvilke hjælpepakker de kan søge. Derfor beskriver vi dem indledningsvist her hver for sig baseret på deres besvarelser af baggrundsspørgsmålene i vores survey (køn, alder, indkomst mm.).

- *Studerende med bibeskæftigelse* består primært af unge under 34 år med en årlig indkomst under 200.000 kr. De hyppigste former for bibeskæftigelse blandt de studerende er en fast deltidsstilling, en tidsbegrænset ansættelse eller en multimerskontrakt.
- *Solo-selvstændige/freelancerne* fordeler sig jævnt aldersmæssigt og indkomstmæssigt, men har en klar overvægt af kvinder og personer med videregående uddannelse. Langt de fleste solo-selvstændige/freelancere har ikke bibeskæftigelse.
- *Iværksætterne* har en overvægt af mænd og personer med videregående uddannelse. De fordeler sig jævnt aldersmæssigt, men der er en overvægt af personer med lav årlig indkomst (under 100.000 kr.) og af personer med høj årlig indkomst (over 400.000 kr.) – typisk inden for brancher som IT og information eller Kultur og fritid. Omkring hver tredje af iværksætterne er selvstændige med ansatte, mens to tredjedele er selvstændige uden ansatte. Langt de fleste har ikke bibeskæftigelse.

Coronakrisen ser ud til at have ramt de tre grupper forskelligt, når det kommer til indkomst og omsætning (Tabel 2). Solo-selvstændige/freelancere synes at være hårdest ramt, idet mere end 9 ud af 10 har mistet indkomst/omsætning under coronakrisen. Iværksætterne, hvoraf nogle har ansatte og dermed er lidt større virksomheder, ser ud til at være lidt mindre hårdt ramt; her oplever tre ud af fire, at deres omsætning er faldet. De studerende med bibeskæftigelse har tilsyneladende i lavere grad oplevet indkomstnedgang end de to andre grupper; her er det kun fire ud af ti, der har oplevet, at deres indtægtsgrundlag er blevet mindre.

Hvordan grupperne angiver at være ramt økonomisk slår også igennem, når man ser på, hvem der har søgt hjælpepakkerne. Omkring to ud af tre solo-selvstændige/freelancere og hver tredje iværksætter har søgt om økonomisk hjælp, mens det gælder mindre end hver tiende studerende. Ikke overraskende har de studerende især søgt pakken *Forhøjet SU-lån*, mens ordningerne rettet mod *Selvstændige* med CVR-nummer og *Freelancere m. B-indkomst* (uden CVR-nummer) er de mest søgte både blandt iværksætterne og de solo-selvstændige/freelancerne (Tabel 2).

Tabel 2: Hvordan opleves coronakrisen og hjælpepakkerne af de atypisk ansatte – en analyse af tre udvalgte grupper (i procent)

	Iværksættere (n=79)	Solo-selvstændige og freelancere (n=154)	Studerende med bibeskæftigelse (n=99)
Ingen/lavere indkomst eller omsætning (alle adspurgte)	75 %	94 %	39 %
Har søgt økonomisk støtte under krisen (alle adspurgte)	39 %	63 %	8 %
Mest søgte hjælpepakker (blandt dem der har søgt)	Selvstændige + Freelancere m. B-indkomst (55 %)	Selvstændige + Freelancere m. B-indkomst (87 %)	Forhøjet SU-lån (75 %)
Det har været svært at få hjælp (blandt dem der har søgt)	25 %	33 %	7 %
Hyppest årsag til ikke at søge økonomisk støtte (blandt dem der ikke har søgt)	Jeg opfylder ikke kriterierne (63%)	Jeg opfylder ikke kriterierne (54%)	Ikke relevant (66%)

Kilde: Analyse af survey-data indsamlet juni-august 2020, n=332.

Kaster vi blikket på dem, der har søgt hjælp i hjælpepakkerne, er det kun få af de studerende, der har oplevet, at det var svært at få hjælp, mens hver fjerde iværksætter og hver tredje solo-selvstændig/freelancer har oplevet problemer. Blandt de solo-selvstændige relaterer vanskelighederne sig især til komplicerede regler. Desuden har mange af dem, der har søgt pakkerne, haft svært ved at leve op til hjælpepakkenes kriterier. En del af iværksætterne fremhæver også komplicerede regler, som noget der vanskeliggør at få hjælp. Andre barrierer er revisorkravet samt et lavt indkomstniveau.

Flyttes fokus til dem, der helt har undladt at søge støtte, er den primære årsag blandt de studerende, at det ikke var relevant for dem at søge yderligere lån. Blandt iværksætterne og de solo-selvstændige/freelancerne er den hyppigste årsag til ikke at søge støtte, at de ikke opfylder kriterierne. Det gælder for over halvdelen af de iværksættere og solo-selvstændige, der ikke har søgt. Samtidigt tjener næsten en ud af fire iværksættere for lidt til at kunne søge. Dette kan antyde, at kravene i hjælpepakkerne til tidligere indkomst i årene op til coronakrisen (pr. måned eller pr. år) harmonerer dårligt med iværksættere og solo-selvstændige, som ofte har en kort og ofte svingende indkomsthistorik. I andre nordiske lande har man i modsætning til Danmark netop taget højde for det i udformning af hjælpepakkerne. Her stiller man lidt andre krav til ny-startede virksomheder, iværksættere og solo-selvstændige, der inden for det sidste år er startet op som selvstændig (Larsen & Ilsøe, 2020).

Hjælpepakkerne rettet mod småbeskæftigede selvstændige og kombinatorer indeholder alle krav til øvre og nedre indtægtsniveauer før coronakrisen og en forholdsvis jævn fordeling af indtægten over en længere periode. Nogle af dem indeholder også revisorkrav samt krav om fordelingen af henholdsvis A- og B-indkomst. De kan derfor være noget mere bureaukratiske at søge end eksempelvis forhøjet SU-lån. Vores survey blandt iværksættere og solo-selvstændige peger på, at dette kan være en af de medvirkende årsager til, at nogle

ikke har søgt. Selvom flertallet i de to grupper angiver at være hårdt ramt på indkomst og omsætning, så er det kun lidt mere end en tredjedel af iværksætterne, der har søgt. En del flere solo-selvstændige har søgt (to ud af tre), men langt fra alle, der har oplevet økonomiske problemer, har søgt hjælpepakkerne. Det er værd at bemærke, at den hyppigste årsag til ikke at søge i de to grupper, er, at man ikke lever op til hjælpepakkerens kriterier.

De studerende, som supplerer SU'en med bibeskæftigelse, oplever på den ene side mindre behov for at søge hjælpepakkerne (kun otte procent har søgt hjælp), da færre oplever nedgang i indtægt under krisen end i de to andre grupper. På den anden side er der i absolutte tal mange studerende, der har søgt og fået forhøjet SU-lån eller slutlån (alene for april måned var det samlede antal 49.900 studerende). Dette kan skyldes, at det er en relativt ubureaukratisk hjælpepakke. Den er forholdsvis universalistisk: hvis du i forvejen er SU-berettiget, så får du støtten. Desuden er den baseret på lån, hvilket sikkert har gjort det lettere at bevilge den fra regeringens side – og været medvirkende til, at de studerende kun har søgt, hvis de virkelig havde behov.

Afslutning

Coronapandemien udviklede sig hurtigt til en coronakrise med negative effekter for arbejdsmarkedet. Regeringen og arbejdsmarkedets parter søgte at afbøde konsekvenserne for beskæftigelse og indkomst ved at udforme en lang række hjælpepakker. Det var et nybrud, at flere af disse hjælpepakker rettede sig specifikt mod grupper af atypisk beskæftigede på det danske arbejdsmarked. Aktindsigt i brugen af hjælpepakkerne peger dog på, at det især er de typiske grupper på arbejdsmarkedet – lønmodtagere på fuldtid eller deltid med garanteret timetal samt selvstændige med og uden ansatte – der har modtaget støtte.

Ser vi på de små selvstændige uden CVR-nummer og kombinatørerne, er der færre, som har søgt og fået hjælp. Dette kan skyldes, at de er ganske få i antal. Men det kan også skyldes, at de har haft svært ved at søge inden for rammerne af hjælpepakkerne specifikt rettet mod dem, fordi pakkerne indeholdt detaljerede krav til tidligere indkomsthistorik. Vores første spæde kortlægning af de atypisk beskæftigede og deres brug af hjælpepakkerne under krisen peger på, at det kan være værd at undersøge sidstnævnte problematik nærmere. Når det gælder adgangen til hjælpepakkerne med forhøjet SU, antyder vores undersøgelse, at de studerende kan have oplevet en lettere adgang til at søge, og at en del studerende med bibeskæftigelse har gjort brug af den mulighed.

Vores eksplorative survey af tre grupper af atypisk beskæftigede under coronakrisen er ikke repræsentativ, da den ikke bygger på en tilfældig stikprøve. Men krisen gav os en unik mulighed for at lave en hurtig kortlægning af de atypisk beskæftigede og deres oplevede usikkerhed på arbejdsmarkedet i krisetider, samt hvilke former for sikkerhed de kan trække på, når økonomien presses. De første svar peger på, at de mere universelle og i nogle tilfælde ubureaukratiske løsninger er lettere at anvende, mens skræddersyede løsninger

ger med en række krav til ansøgning og dokumentation kan være sværere at bruge. Vores undersøgelse leverer hermed et værdifuldt bidrag i form af en hypotese om, at universalistiske hjælpepakker rammer atypisk beskæftigede bredere og bedre end skræddersyede pakker til enkeltgrupper.

Denne hypotese kan med fordel testes i yderligere spørgeskemaundersøgelser, der inddrager en større og repræsentativ stikprøve og sammenligner en række universalistiske pakker (dagpenge, SU mm.) med en række skræddersyede pakker (kombinatorer, sæsonarbejdere mm.) på bagkant af krisen. Kvalitativ forskning peger på, at mange småbeskæftigede har en kludetæppeøkonomi, som er svær at putte i kasser, hvilket kan være en af årsagerne til, at de kan have svært ved at leve op til dokumentationskrav i forhold til tidligere indtægt (Ilsøe & Larsen, 2020a; Becker, 2020). Dette forhold bør også reflekteres i fremtidige undersøgelser, da det er væsentligt for at forstå atypisk beskæftigedes adgang til hjælp. Endelig bør videre undersøgelser inddrage diskussionen om muligheden for snyd. Bureaukratiske regler og krav handler ikke kun om at målrette hjælpen til dem, der har mest brug for det, men også om at forebygge misbrug. Udgifterne til de atypisk beskæftigede via hjælpepakkerne synes dog indtil videre at have været væsentlig mindre end udgifterne til traditionelle virksomheder og lønmodtagere. Men det er stadig en balance, når bredden og adgangskriterierne i eksempelvis hjælpepakker skal fastlægges.

Litteratur

- Andersen, T.M., Svarer, M. & Schröder, P. (2020). Rapport fra den økonomiske ekspertgruppe vedrørende udfasning af hjælpepakker, København: Finansministeriet.
- Becker, H. (2020). "En afvigergruppes kultur: dansemusikeren" i Becker, H.S. (2020 [1963]) *Outsidere – Studier i afvigelsessociologi* på dansk ved Søgaard, S. & Visby, M., s. 89-108. København: Hans Reitzels Forlag.
- Ilsøe, A. & Larsen, T.P. (2020a). Non-standard work in the Nordics – troubled waters under the still surface. TemaNord report. Copenhagen: Nordic Council of Ministers.
- Ilsøe, A. & Larsen T.P. (2020b): "Corona-krisen på kanten af arbejdsmarkedet". In: Jensen, O.B. & Schultz, N (red.): *Det epidemiske samfund*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Ilsøe, A., Larsen, T.P. & Felbo-Kolding, J. (2017). Living hours under pressure. *Employee Relations*, 39:6, s. 888-902.
- Larsen, T.P. & Mailand, M. (2018). Lifting wages and conditions of atypical employees in Denmark. *Industrial Relations Journal* 49:2, 88-108.
- Larsen, TP & Ilsøe A (2020): COVID 19 and atypical workers in times of crisis. In: Ilsøe A & Larsen TP (eds): Non-standard work in the Nordics – troubled waters under the still surface. Copenhagen: Nordic Council of Ministers.
- Palier, B. & Thelen, K. (2010). Institutionalizing Dualism. *Politics & Society* 38:1, 119-148.
- Pärnänen, A. & Sutela, H. (2019). *Employees working on zero-hour contracts*. Helsinki: Statistics Finland.
- Rasmussen, S., Nätti, J., Larsen, T.P., Ilsøe, A., Garde, A.H. (2019). Nonstandard Employment in the Nordics, *Nordic Journal of Working Life Studies*, 9: S6, s. 7-32.
- STAR (2020): Regional overvågning af situationen på arbejdsmarkedet- Beskæftigelsesministeriets COVID-19 beredskab, ugentlige rapporter fra 1. april til 4 oktober 2020, København: STAR.